

У нас бага виростала
Дніпром умивалась,
У голови гори слала.
Степом укривалась!
Кров у болі умивалась
Я спала на кутах,
На козацьких волиних трупах,
Окрайних трупах!
Подивітесь лишең добре,
Проглатіте руло туро славу,
Ма глатіте од слова до слова;
Не мінайте ані титан,
Ніже тії коли,
Все розберіть, та ї спитайте
Тойді себє: що ми?
Чи діти? Яких батьків?
Хім? За що
Захумі?...

М. Г. Шевченко
До козацької життя
Історична реальність моя.



UCRAINA - TERRA COSACORUM

УКРАЇНА

КОЗАЦЬКА ДЕРЖАВА

Ілюстрована історія українського козацтва
У 5175 тетосвітінах

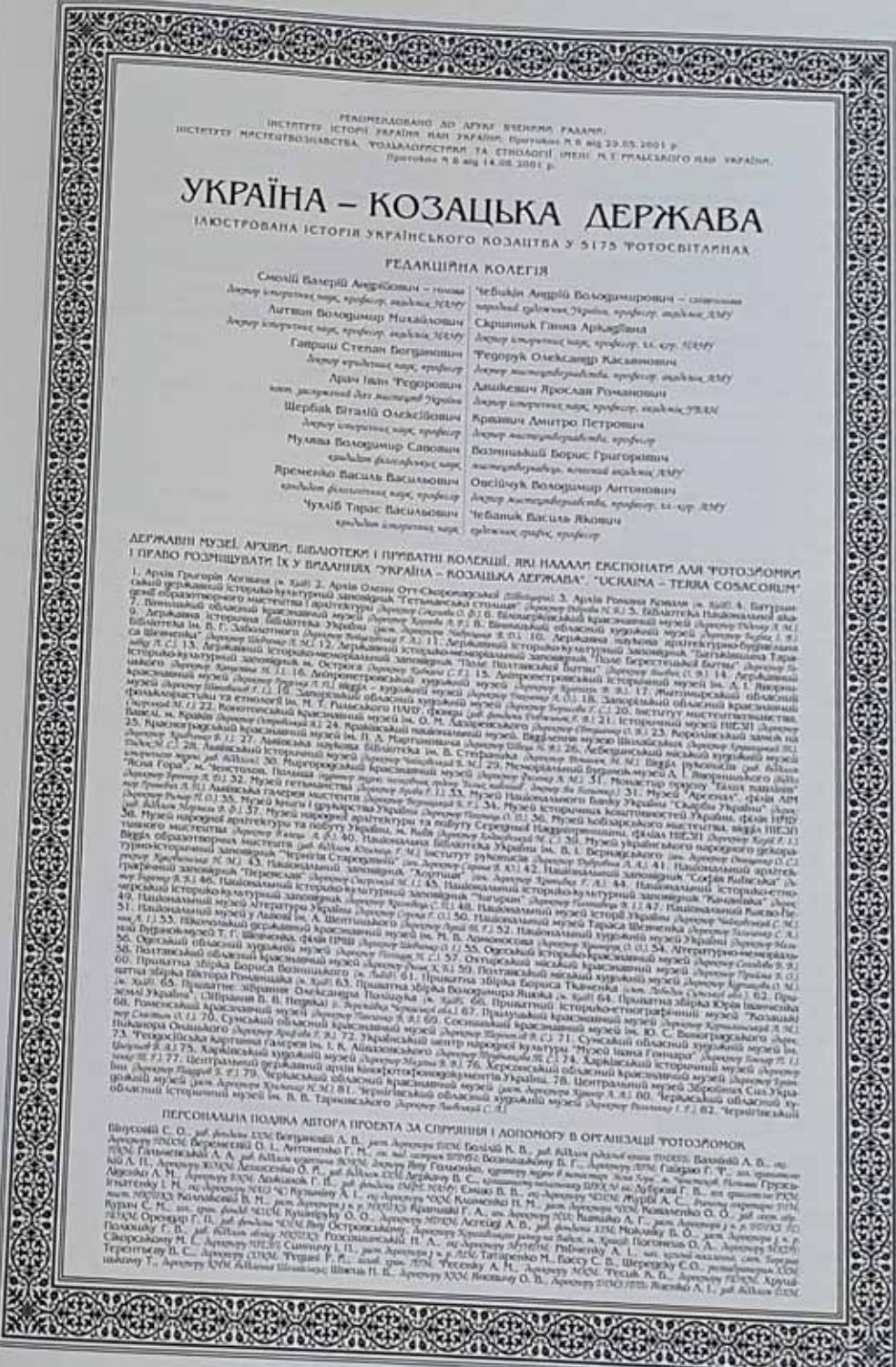
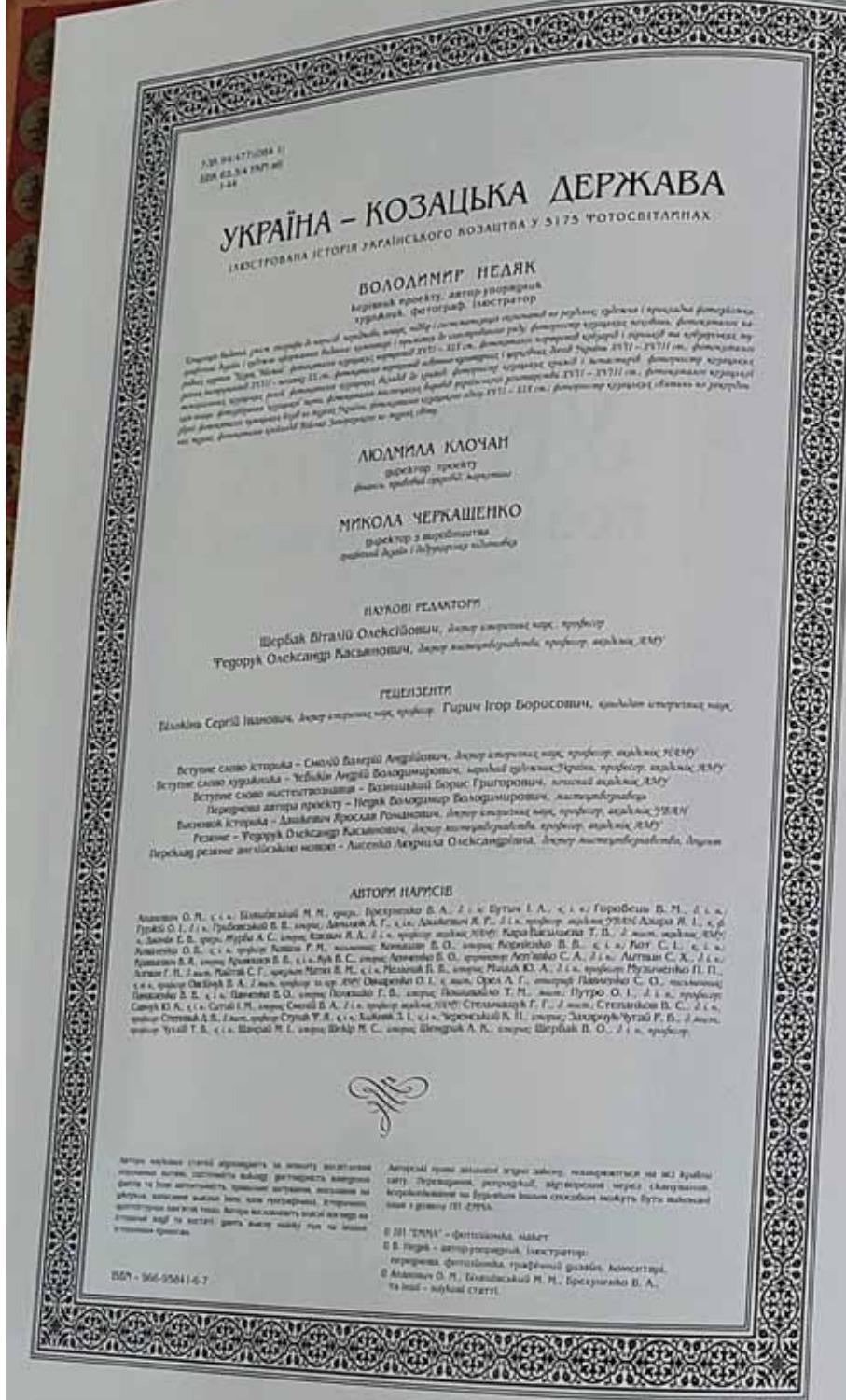
ВОЛОДИМИР НЕДЯК

Керівник проекту, автор універсальних
художник, фотограф, ілюстратор

Історія і культура українського козацтва у фотосвітлинах
з архівів документів, мал. стародруків, рукописів,
бланків, зорі та одягу, з творів графіки, живопису,
скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва,
історичних ландшафтів, з пам'яток архітектури
та інших українських козацьких старожитностей.

КМІВ - 2004
ВЛАДИМІРСТВО - ЕММА.





ЗМІСТ

ВІДЧИНЕ СЛОВО АКТОРІВ. Іванір Орест, актор КНУ, доктор філології із кафедри української літератури	13
ВІДЧИНЕ СЛОВО ХУДОЖНИКА. Ігор Чубака, художник-живописець, майстер КМУ, членом АМУ	14
ВІДЧИНЕ СЛОВО ПРЕСТИЖНОДІЯВЛЕННЯ. Ігор Курінний, майстер КМУ	15
ПЕРЕМОВА АВТОРІВ ПРОДУКТУ. Іваніків Ніна, письменниця	16
I. УГРАДСЬКА ЗЕМЛЯ – КОЗАЦЬКА КОЗАЦТВА	
ГЕНЕЗА І СТАНОВЛЕННЯ УГРАДСЬКОГО КОЗАЦТВА	20
Іваніків Ніна, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	21
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	22
НАЧАЛЬНИЙ ГЕРБЕР УГРАДСЬКОГО КОЗАЦТВА 1751 РОКУ	23
Іваніків Ніна, майстер художніх предметів із. КНУ, Україна	24
II. ЗАПОРОЗЬКЕ ПІСНОВЕ КОЗАЦТВО	
КОЗАЦЬКА СПІВ – ТІЛІЗА ВОЛІ	46
Іваніків Ніна, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	47
Художник Іванчук Олег, краєзнавець	48
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	49
ЗАПОРОЗЬКА КІЛІЯ ГЛАВИ	104
Юрій Маріц, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	105
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	106
ДІРКТОР ВІДРЕДАДЕВАРІЯ (ДАРА) – КОЗАК О ЛІДІВІ	112
Іваніків Ніна, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	113
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	114
ДОВІ ГЕРБУЧУС ПОХОДИ ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНДІШІВА САГАРАДУЧНОГО	122
Іваніків Ніна, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	123
Федік Крумін, художник-іконописець	124
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	125
ДЕСЯТИЛІТНІЙ ПОХОД ГЕТЬМАНА – ІВАН СІРГО	134
Юрій Маріц, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	135
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	136
РЕКСТР ВІРСИВ ЗАПОРОЗЬКОГО ПРОВОДОВОГО НОВОЇ СПІВI 1756 РОКУ	146
III. БРЗДОВИЙ КОЗАЦІШНІ ВІРНІ	
ВІРНІ АКТОРІВ ХІІІ СТОЛІТТЯ. КОЗАЦЬКА АЛІМІЯ НАМІВАРЮ	198
Сергій Ганіч, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	199
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	200
КОЗАЦІВ ВІРНІ ПРОТИ РЕВІЛ ПОСЛОЧИДІ В 50-Х РОХАХ ХІІІ СТОЛІТТЯ	210
Ольга Бондар, художник-іконописець	211
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	212
ГІРЛАМАЧАІ ПОСТАВІТЬ – ВОЛІ ВІД АДІ	214
Іваніків Ніна, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	215
СТРАГА ГОНІТЬ І ПРИБОРІВАТИ АДАМІВІДІР	223
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	224
КОЗАЦІА ЗЕРІВ	234
Богдан Мазеля, скульптор, із. КНУ, Україна	235

СЛОВНИК ЗВОРІГСІЧІХ ТЕРМІНІВ	257
Віктор Хільчевський, кандидат із. Філологічної фахової дис., Україна	258
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	259
IV. БОЛОДЛІ ГЕТЬМАНСЬКОЇ БУЛАВИ	
КОЗАЦЬКІ ГЕТЬМАНИ – ПРАВІТЕЛИ УГРАДИ (з 1648 року)	260
Юрій Маріц, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	261
ГЕТЬМАН БОДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ – ФУНДАТОР КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ	262
Василь Синявський, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	263
РОЗВІЛКА I КОНТРОВІЗВІЛА ГЕТЬМАНА БОДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	264
Василь Степанюк, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	265
СИЛЛА ВІРСИЛА ГЕТЬМАНА БОДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЗА РЕССТОМ 1649 РОКУ	266
Ярослав Дура, художник-фольклорист	267
ВІССТР ВІРСИЛА ЗАПОРОЗЬКОГО ПІСЛЯ ЗБОРІВСЬКОГО ДОГОВОРУ 16 жовтня 1649 року	268
В історичному баритоні її піснівка Ярослава Дури, художника-фольклориста	269
ФЕСТР КОЗАЦЬКОГО ПІСЛЯ ЗБОРІВСЬКОГО ДОГОВОРУ	270
Ярослав Дура, художник-фольклорист	271
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	272
ГЕТЬМАН ІВАН ВІЛГОВСЬКИЙ – БОРЕЦЬ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОТИ МОСКОВІ	312
Юрій Маріц, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	313
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	314
ТРИ ГЕТЬМАНСТВА ЮРІЯ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	316
Юрій Маріц, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	317
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	318
ГЕТЬМАН ПАВЛО ТЕТЕЯ – ЗАДУМЫ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, АДАМ ВІЛГОВСЬКОГО	320
Ярослав Данилюк, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	321
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	322
"ХОРНА РАДА" ГЕТЬМАНА ІВАНА ДРОХОВЕЦЬКОГО	334
Віктор Горбачук, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	335
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	336
ДЕЛЛІ I ТРАГЕДІЯ ГЕТЬМАНА ПЕТРА ДОРОШЕНКА	342
Василь Степанюк, доктор історичних наук, професор із. КНУ, Україна	343
ЗАСЛАННЯ ГЕТЬМАНА ПЕТРА ДОРОШЕНКА НА МОСКОВСЬКУ "ЧУЖІТЬ"	350
Михаїл Шеффір, кандидат із. Мистецтв, Україна	351
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	352
ШАХІ ГЕТЬМАНА АДАМІЯ МНОГОГРІШНОГО В НЕВЛАМІСТЬ ЧЕРЕЗ МОСКОВЩІДУ	354
Віктор Горбачук, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	355
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	356
ЗАВАРІАЛЬСЬКА УГРАДА ГЕТЬМАНА АДАМІЯ МНОГОГРІШНОГО	363
Едуард Димін, краєзнавець із. КНУ, Україна	364
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	365
ГЕТЬМАН ПРАВОВЕРЕЖНОЇ МУХАЛО ХАНІНКО	368
Віктор Горбачук, художник-іконописець	369
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	370
СВІСТАРІЙ ГОГОЛЬ – ПАКАЗНІЙ ГЕТЬМАН ПРАВОВЕРЕЖНОЇ УГРАДИ	374
Віктор Горбачук, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	375
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	376
ГЕТЬМАНСТВО ІВАНА САМОЙЛОВИЧА. ПЛАХА ЗА ВІРНІСТЬ	382
Віктор Горбачук, доктор історичних наук, із. КНУ, Україна	383
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	384
ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕЛА. ЖИЛЛЯ ЗАРАМ ОСТАНІВОЇ МІРІ	388
Сергій Ганіч, кандидат із. Філологічної фахової дис., Україна	389
ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ І КОМЕНТАРИ	390

33. ПРАВДА ПРО ТУРКІАЮ ПО ГЕЛЬМАНІ	400
<i>Андрій Шевченко, ілюстр. до Нестора Ільєши</i>	
34. РЕГРЕСІЯ У СИВІРІ ГІВСТАНІВ 1708 – 1709 РР. РАДІЧІВІМУ, УЛІЧІВІМУ ТА ЧІСІВІМУ РОЗМІРІ	405
<i>Сергій Гайдай, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
35. ЧІСІВІ ГІВСТАНІВ ЗИНА СКОРОДАНОГО	410
<i>Олександр Григорій, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
36. ГЕЛЬМАН ІВАН СКОРОДАНОВИЙ З ЛІПІВОДОКІ (1706 – 1722)	415
<i>Олександр Григорій, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
37. ГЕЛЬМАН ВІЛІАДІСІ БІЛІТІ І ГЕЛЬМАН ГІВСТАНІВ УКРАЇНИ 1710 РОКУ	420
<i>Олександр Григорій, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
38. РЕАЛІ І АДЕМІА НАКАДОВОГО ГЕЛЬМАНА ГІВСТАНІВ ПІДВОДОВІКА	425
<i>Олександр Григорій, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
39. ГЕЛЬМАН АДІМІА АБОСІДА – ЗАЛІСІР ВОЛІСТОСІ КОЗАЦЬКА	430
<i>Олександр Григорій, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
40. СІРІ КОЗАКА РОЗМІР З АДЕМІА ГЕЛЬМАНА РОД ПОВСАДОГО	435
<i>Олександр Григорій, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОЛОВИНА УРЛА ПРАВОВЕДЕНИЮ УКРАЇНИ	440
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
50. ПОЛОВИНА УРЛА СЛОВЛІСЛІЮ УКРАЇНИ	445
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
51. КОЗАЦЬКИЙ ПОЛОВИНА УСТРИ СЛОВЛІСЛІЮ УКРАЇНИ	450
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	455
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	460
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	465
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	470
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	475
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	480
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	485

V. ГЕЛЬМАНСЬКА ДЕРЖАВА

41. КОЗАЦЬКА ДЕРЖАВА І ПРАВО	504
<i>Тимо Міжник, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	516
42. КАРДИНАЛ ПІСЬОМ ЗАКОРДОНОГО	520
<i>Крістіан Гейнц, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	530
43. ГЕЛЬМАНСЬКА ТА КОЗАЦЬКА ПЕЧАТЬ ОУАНСІЯ СУРГАСТУМІ	540
<i>Лев Страсінський, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	550
44. ВІДЕРЖАННЯ СВІТОВОГО УГРАНСЬКОГО	554
<i>Козацька держава в місцях ГЕЛЬМАНІВОМІ</i>	
Козацький Патріот, ілюстр. до Крістіана Гейнца	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	560
45. КОЗАЦЬКА ІСТОРІЯ	565
<i>Алла Журова, ілюстр. до Івана Годлевського, Польща</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	576
46. ГРОВІВР ОДІТ КОЗАЦЬКОЇ ДОБІ XVI – XVIII СТОЛІТЬ	580
<i>Сергій Гайдай, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	590
47. ГРОВІ УГРАНСЬКОЇ ДЕРЖАВІ 1517 – 1519 РОКІВ	596
<i>Сергій Гайдай, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	606
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	612
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	618

VI. КОЗАЦЬКА ЕПОХА

48. КОЗАЦЬКА СТАРІШНА І СЧАСТЬ БІРСЛАЮ ТОВАРІВІ	578
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
49. КОЗАЦЬКИЙ ЗРІВ З ГЕЛЬМАНІВІМ	582
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	

50. ПОЛОВИНА УРЛА ПРАВОВЕДЕНИЮ УКРАЇНИ	600
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
51. КОЗАЦЬКИЙ ПОЛОВИНА УСТРИ СЛОВЛІСЛІЮ УКРАЇНИ	605
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	610

VII. ЖИТТЯ ТА ПОБУТ КОЗАЦЬКОЇ УКРАЇНИ

52. ГЕЛЬМАНСЬКИЙ РЕЗЛАГІЙ АДОРІ КОЗАЦЬКОЇ СТАРІШНІХ ХVІ – ХVІІІ СТОЛІТЬ	644
<i>Василько Варнатович, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	648
53. КОЗАЦЬКИЙ СЕЛЯ І ХУТОРИ	658
<i>Адріан Деметрович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	662
54. ОЛІГ КОЗАЦЬКОГО НАРОДУ	706
<i>Лазарій Сокальський, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	710
55. АЕКОГРАФІЧНО-УЛІТКОВЕ МИСТЕЦТВО В КОЗАЦЬКОМУ ПОБУТІ	726
<i>Ладислав Зартичук, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	730
56. ШАХРИ І ЧІМАЦІ ЧЕРЕЗ СТЕПІ КОЗАЦЬКИ	744
<i>Людмила Орлова, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	746

VIII. ОСВІТА І КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ У XVI – XVIII СТОЛІТІ

57. КУЛТУРНО-ОСВІТНІ РУХ В УКРАЇНІ XVI – XVIII СТОЛІТЬ	764
<i>Зоя Харлан, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	770
58. НЕІЧЕНАЧСТІ ГЕЛЬМАНІВ ТА КОЗАЦЬКОЇ СТАРІШНІХ	788
<i>Філіп Страсінський, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	794
59. ПРАВОСЛАВНІ ХРАМИ КОЗАЦЬКОЇ УКРАЇНИ	808
<i>Григорій Левицький, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	812
60. ШАЕРІ КОЗАЦЬКИХ ХРАМІВ ДО ХРАМІВ	856
<i>Уризарій Пантелеймон, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	862
61. РОЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТАРСТВА В КОЗАЦЬКУ ДОБУ XVI – XVIII СТОЛІТЬ	886
<i>Григорій Пантелеймон, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	890
62. ШАЕРІВР РУКОПІСНОЇ КІМЕЛІ І МИСТЕЦТВО СТАРОЛІТІК XVI – XVIII СТОЛІТЬ	932
<i>Архімандрит Ісаїв, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	934
63. КОЗАКИ І КІРГА	946
<i>Маргарита Шахрай, ілюстр. до Крістіана Гейнца</i>	
64. УКРАЇНСЬКА ГРАВЮРА XVI – XVIII СТОЛІТЬ	947
<i>Димитро Степанов, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	950
65. ІКОНОГІРС ДОДІК "КОЗАЦЬКОГО БАРОКО"	964
<i>Василько Варнатович, ілюстр. макетом гравюри зі зразку</i>	
ПОТОЛОВІСТІ І КОМЕНТАРИ	966

ВСТУПНЕ СЛОВО ІСТОРИКУ

*У*країна і країнамо... Україна — земля країнська.
Ці країни вирізали не слід сприймати як красавця погано-
тих напівборог. Це — тільки вразливо-багаті погані-
чи скитають душі, обумовлені специфічною гумені-
стичною релігією XVII—XVIII ст.

Установил себе величественное наследие, выражавшее в различных проявлениях и способах геральдическую стихию, доставленную ему в сокровищнице великого генеалогического спаса на протяжении XVII в. Он же, кроме передачи письменной традиции, оставил также в наследство величественную краеведческую сплавку, которая вошла в грамоту бывшего герольда, приведенную в разделе описания национальных интересов мордовского союза.

У конкретно-історичних умовах появилася країнська
по гуманітарній освіті національної держави та
демократії, які перервалася після супроводження з позитивної епохи
Хмельницького та Галицько-Волинської державності. Фактически
цю роль відіграв у польщі, що вперше в історії не залежало
від росії, а в Європі державностю функція передала до русі
стару, якій не складало собою багатобільшості населення та
діяльність суспільства. Головніз таєму призупиняється
зупиняє, без позитивної культури перебувалися без
життям відсутній елемент історичного народу –
спільнотний, енергетичний, позитивний, добріший.

Але залізниця була підпорядкована військам національного війська та мала пасажирів.

Але залізниця була підпорядкована військам національного війська та мала пасажирів.

Українська країна держава мала свої переваги і недоліки, галичині і східній стороні. Проте не цу було вирішальних. Найдовгіше палася в тому, що цу держава була складом життєздатних організацій з величезною потенційною і можливостями. Однак паласити реалії дрігой пільгованії XVII – XVIII ст. складалися на цу кризиси. На це реалізації державної ідеї сепаратистським траплялося

дальні середні періоди: кубанські розгадані наукою
силу традиційного співспільнотного співставлення соціально-
психологічного стереотипу побудови освіти; пізнання
верені таємницького руху України, відкриття широ-
кої епохи землемірства, докази не постійності прописуваних в ху-
тацькому стані, пасивності вергута присвяченій чесноті
і чистоті, герой незалежності роз'єднаністю фахівців
що змінювали до поштовх багатьох підприємств держави.
Задовільне ж підвалин в тому, що сильний демократичний і нез-
алежний співробітник буде пропонувати і відповісти на пар-
тнерські вимоги, на цілісні екстремальні ситуації серед-
земної, які виникають в умовах природи, у більш
застосовані, якими є винесені на Приазов'я, земельні
перебори – на переборах Дібо-Бережанської Території.

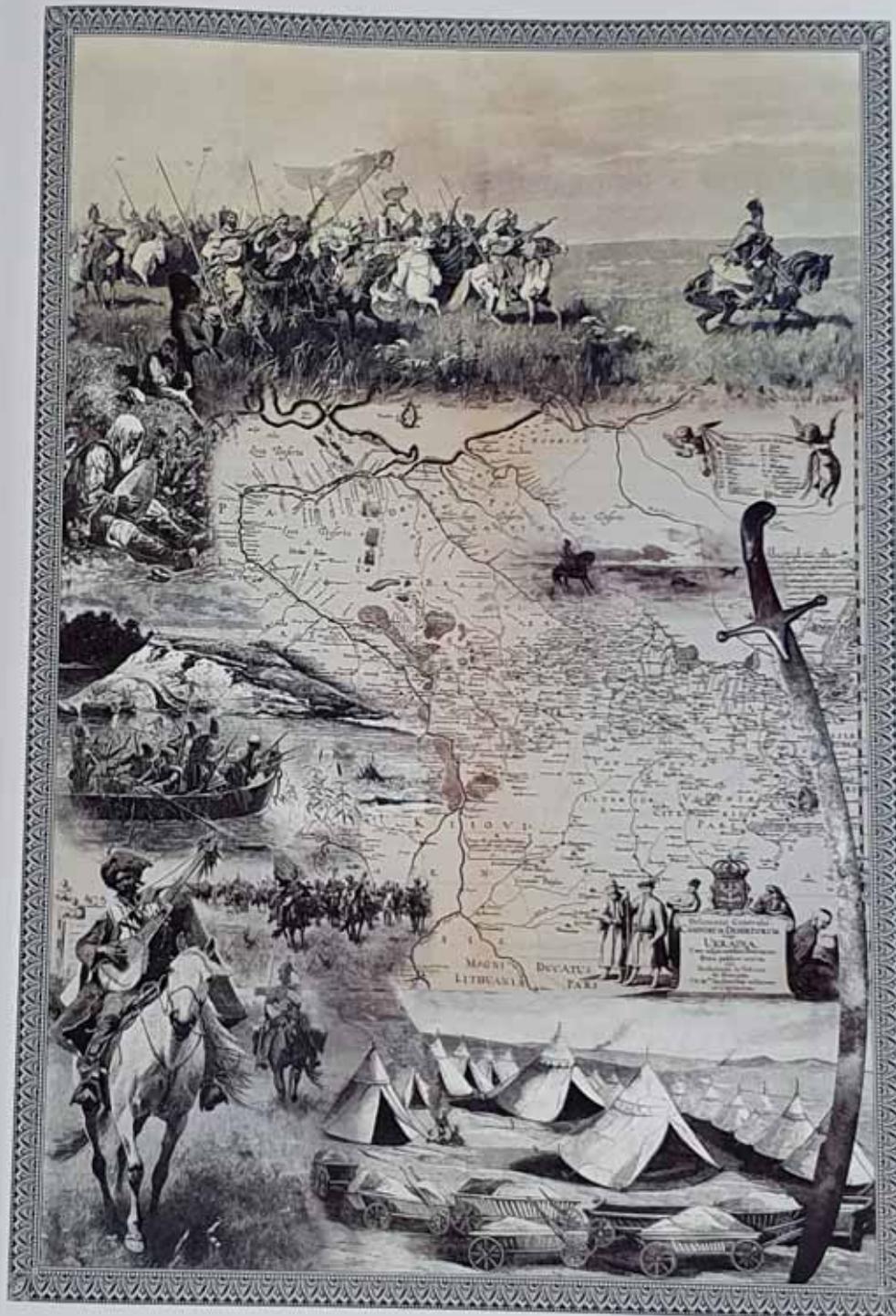
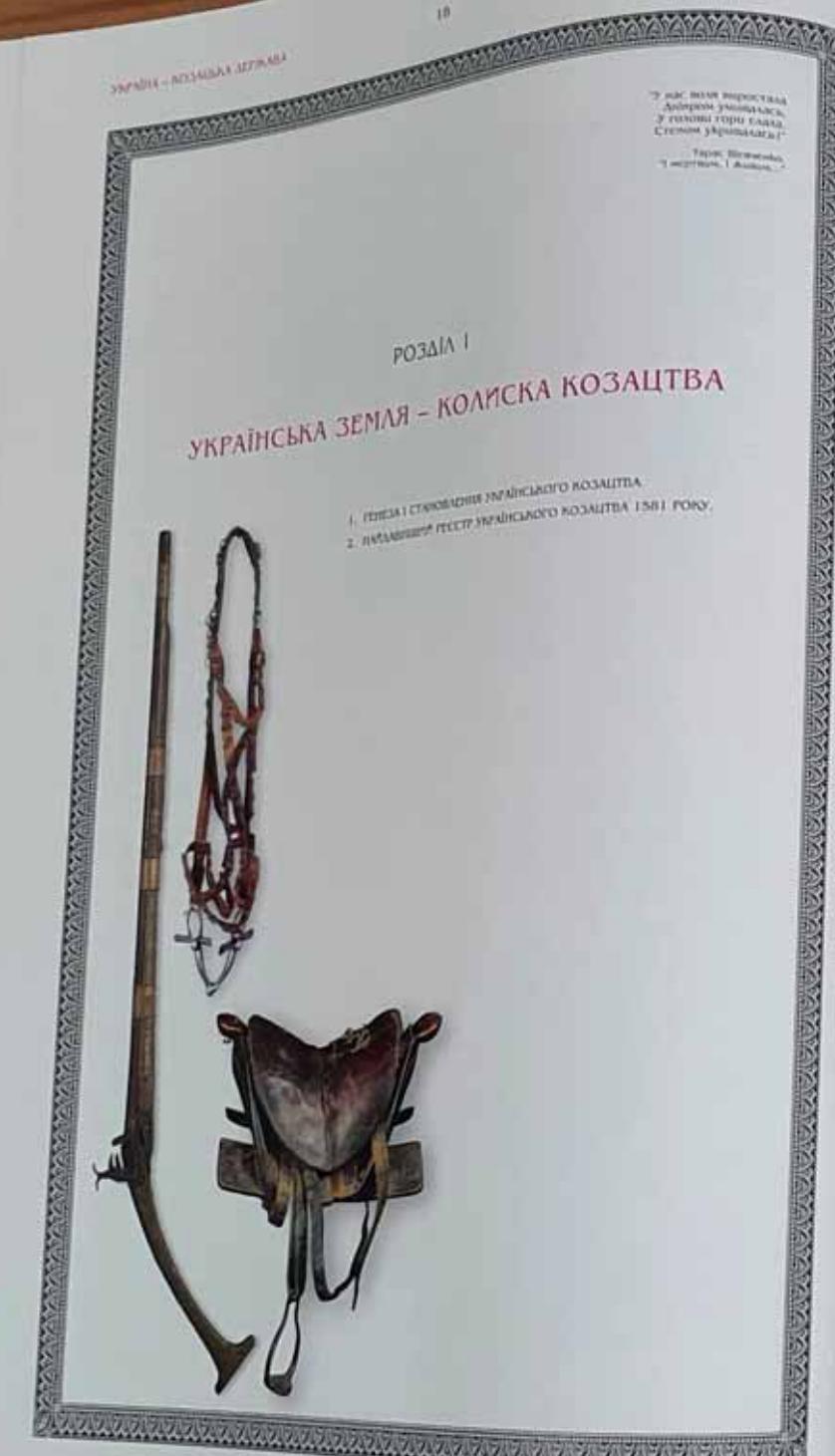
І він же, післямоги на розвитку у кінці XVIII ст. підприємництвом національної державності, її традиції не були остаточно перероблені. У народі міжнародні засади праці здобули життя і заповісти піддавалися освоєнню буржуазною верхівкою за своєю швидкотою вибудження. Це підтверджується і події Української революції початку ХХ ст. Протягом краткого терміну боротьби за незалежність України від держави поставила як розуміння. Про розуміння засудженої фрактури в її розриві з красномовною пропагандою, які факти, що на сюжеті було національною програмою по розხиска та розбудженню спільнотного відчуття.

— розглядаючи по результату спускання української курінної
одягів, подібнимось у кінці ХVІІІ ст. Задача па-
тентанів: яким обмежувати використання кінської др-
жави, будь-шо вона була вищереченіє гетьманом Богданом
Хмельницьким? «Чи дали тоді підліки зробити флагману
ти юстиції кримські інші притулі?» Існувало запрограмоване
на початку розбудови історичного процесу, а зокрема програма
також можна було зуміти в тому панівній курінній
вергуті! На ці питання історикам ще потрібно
відповісти, досліджуючи фундаментальну проблему ви-
токів та формування національної держави.

Але все жодні, що Українська козацька держава
протистояла більше за сто років, перекридали добій, що від-
ривавши від підконтрольної землі самостійні племені,
життєм, а здобиччю у XVII – XVIII ст. добив державного
будівництва спору земельні експресії землевласників національ-
ної державності.

Владимир Литвин.
Люблю спортивные виды, особенно футбол
Голуби Верховной Рады Украины

Валерій СМОЛІЙ







Запорожець у XVII ст.
Карло В. Кільє в народній формі пані
Кароліна Н. Морієн і пейзажом XVII ст.
Папер, олія, 36 × 42 см.
ДМНР, № 427-22425, X-328.



Однаки запорожців окінч. у XVII ст.
Карло В. Кільє з малюнком французького
художника В. Нурдена. Італія, XVII ст.
Гравюра Ж. Дюпюї. Амстердам, 1710 р.
«Гравюри про розкош та багатство Франції»
Папер, олія, 36 × 52 см. ДМНР, № 5.5.358



Запорожець у XVIII ст.
Карло В. Кільє з малюнком французького
художника В. Нурдена. Італія, XVII ст.
Гравюра Ж. Дюпюї. Амстердам, 1710 р.
«Гравюри про розкош та багатство Франції»
Папер, олія, 36 × 52 см. ДМНР, № 5.5.358



Запорожець. О. Г. Савченко (1822–1882).
Картина, 1855–1862 рр.
Холст, олія, 24 × 18 см.
ДМНР, № 44.



«Охані мої хане...» А. А. Жада (1825–1877)
22.04.1893 р. Копія з польської картини
у рад. «Польський народний театр»
Папер, акварель, 14 × 9 см. ДМНР, № 45.309



Козацький спиртівщик
Гравюра з картини І. Ю. Ріпіна.
XIX ст. (Портрет В. В. Тимановського
Ріпін «Сокіл» – Альб. 1894 р.)
Гравюра. Папір, арку, 18 × 12 см. ДМНР, № 45.309



Козак. О. Г. Савченко (1822–1882).
Спогади, 1855–1862 рр.
Холст, олія, 32 × 22 см.



Запорожець козака розмежувався. Гравюра А. Рігельмана. XVIII ст.
Литографія накладанням з Москви. Росія, 18-19 століття
Папір, мініатюра, 11 × 15 см.



Тип запорожець. С. І. Васильківський (1854–1917).
1900 р. Нім. художником старшиною. СПБ, 1900.
Літографія. Папір, арку, 24,1 × 14,5 см.
Зберігання В. В. Ніжки.



Тип запорожець. С. І. Васильківський (1854–1917).
1900 р. Нім. художником старшиною. СПБ, 1900.
Літографія. Папір, арку, 24,1 × 14,5 см.
Зберігання В. В. Ніжки.



Тип запорожець. С. І. Васильківський (1854–1917).
1900-і рр. Акварель В. В. Ніжки. «Розкош...» СПБ, 1900.
Папір, акварель, 42,2 × 32 см.
Зберігання О. С. Павлова.



Військовий писар. (За Казинським).
С. І. Васильківський (1854–1917). 1900-і рр.
Папір, акварель, 26 × 15,8 см.
СДМНР, № Г-900



Коручкин. С. І. Васильківський (1854–1917).
1900 р. Нім. художником старшиною. СПБ, 1900.
Художник. Папір, арку, 24,8 × 13,7 см.
Зберігання В. В. Ніжки.



Запорожець запорожець.
С. І. Васильківський (1854–1917). 1890–1900-і рр.
Папір, акварель, 26,2 × 15,5 см.
СДМНР, № Г-5418



Тип запорожець. С. І. Васильківський (1854–1917).
1900 р. Нім. художником старшиною. СПБ, 1900.
Літографія. Папір, арку, 23,5 × 15,2 см.
Зберігання В. В. Ніжки.



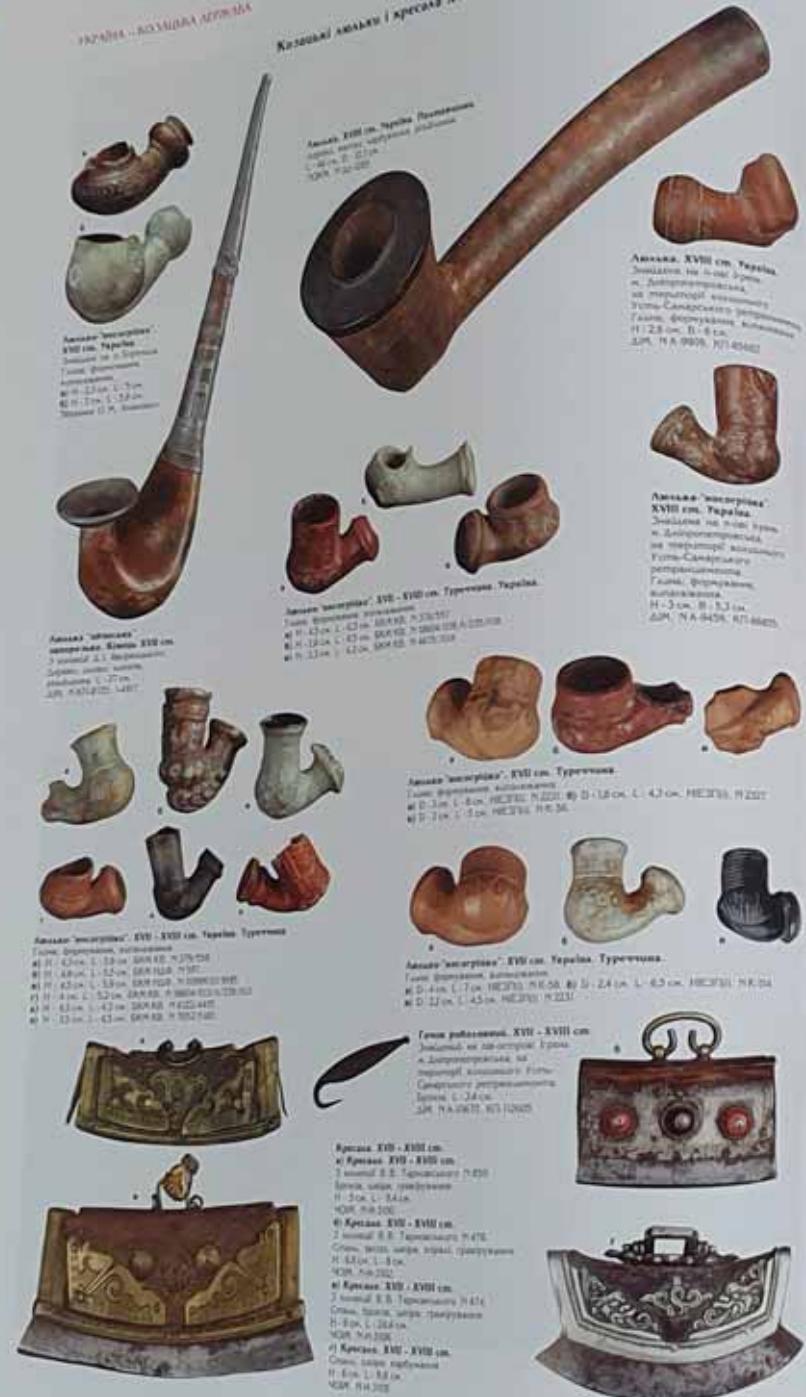
Стрілець АІ, обслуговуваний (настінний).
С. І. Васильківський (1854–1917). 1900 р.
Нім. художником старшиною. СПБ, 1900.
Літографія. Папір, арку, 26,5 × 13,8 см.
Зберігання В. В. Ніжки.



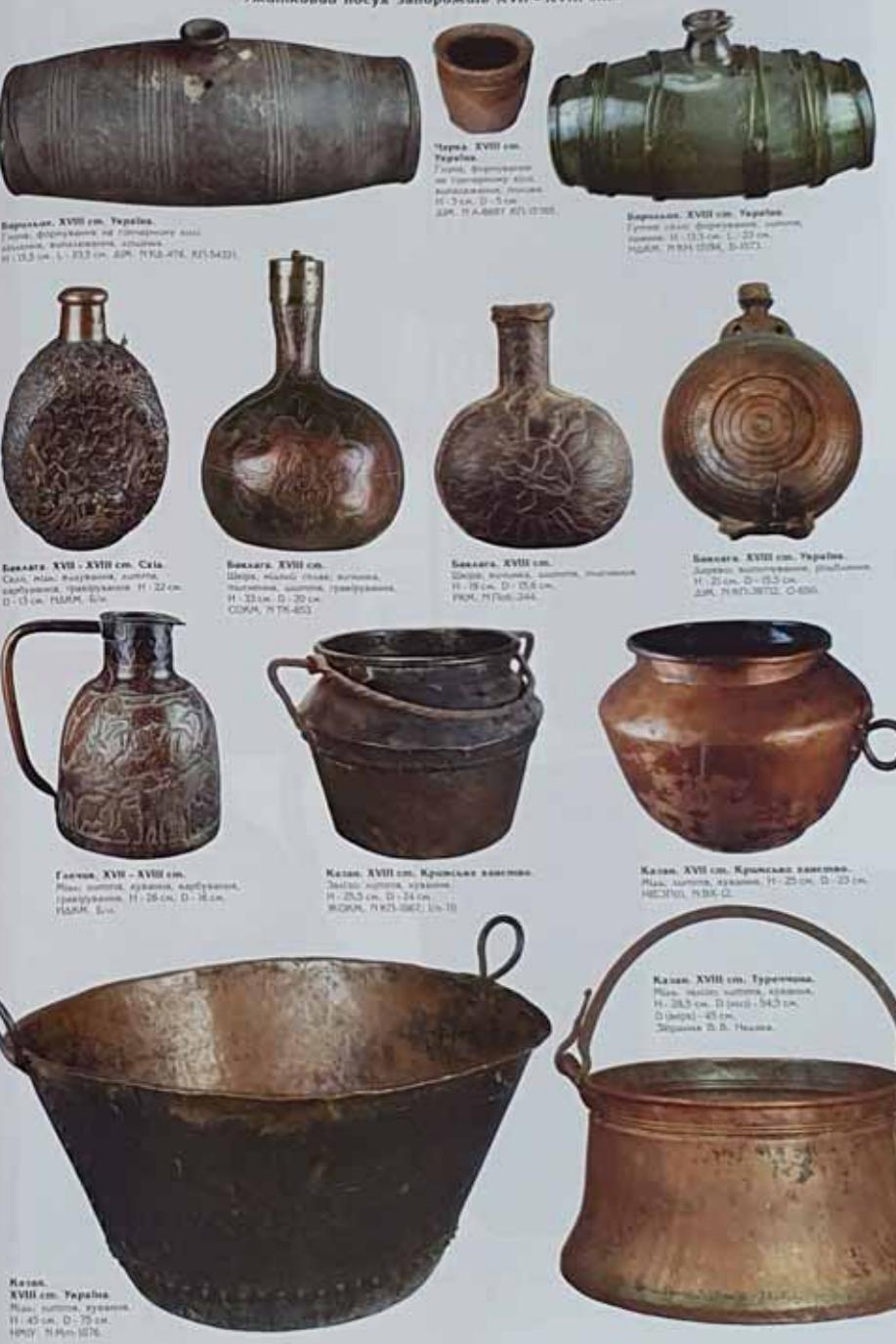
Вареників козак. С. І. Васильківський (1854–1917). 1890–1900-і рр.
Папір, акварель, 26,6 × 15,5 см.
СДМНР, № Г-5422

ІЗРАЇЛЯ - ВОЛХІВСЬКА АРХЕОЛІГІЯ

Керамічні ампули і кресла XVII - XVIII ст.

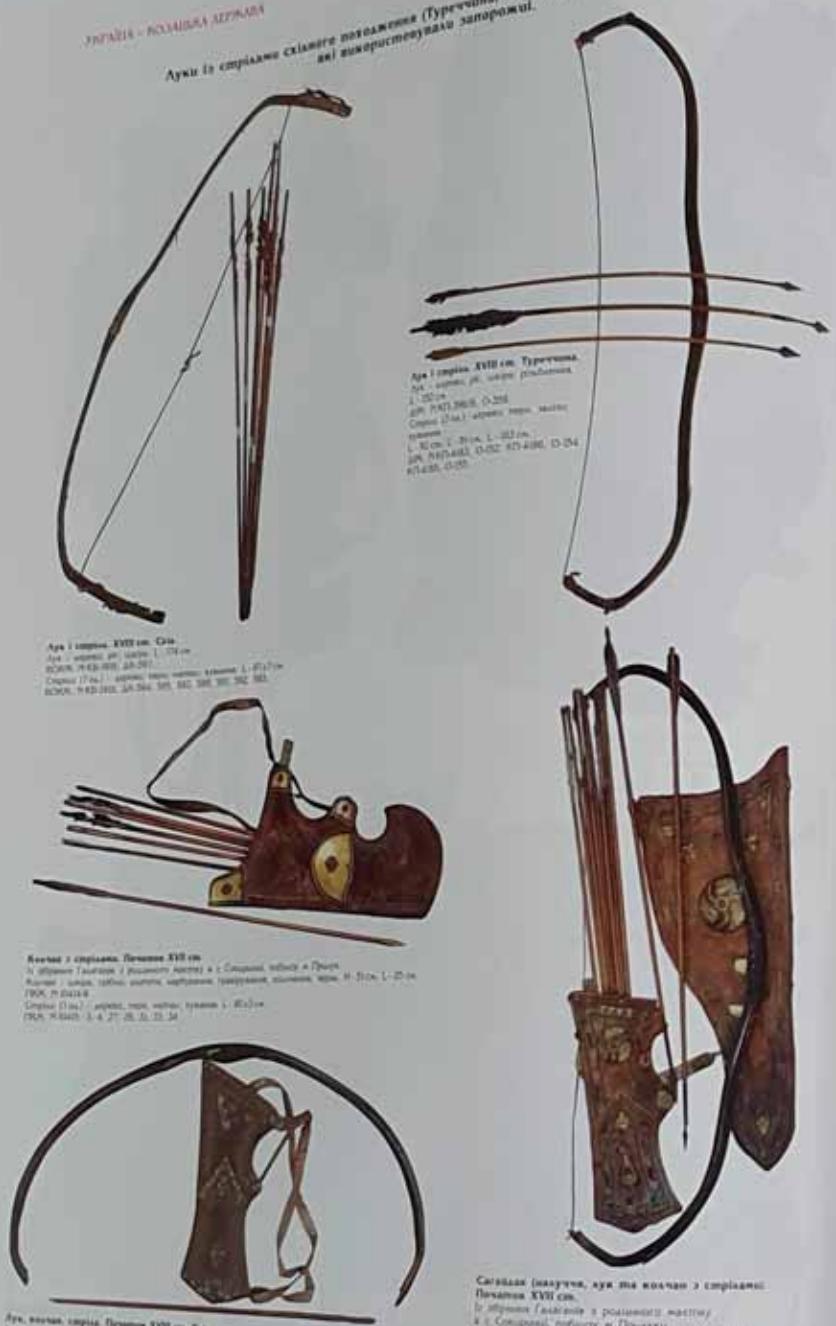


Ужитковий посуд запорожців XVII - XVIII ст.



TURANIA - NOVAIORICA ALPINARIA

*Луки із спірально складеною підставкою (Туреччина, Персія, Кримське ханство),
які використовували запорожці.*



Ареал, виды, споры. Повсеместно XVIII вида. Споры
для определения: 1-10 мкм.
Болота - плавни. Тропики, субтропики, южная часть
средиземноморья. Трансформация: 11-22 (до 1-41) мкм.
КРН. Н. БАСИЛ. DC. 261.
Споры: диаметр 1-7,5 мкм.
БИД. Н. БАСИЛ. DC. 261.

RUOCAJU CPH – THERESA DORN

Зразки холоної зброї XVI - XVIII ст., яку використовували запорожці у військових походах.

